

Täysistunto

Keskiviikko 26.2.2025 klo 14.00—17.33

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 6 ja 17 luvun muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 219/2024 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan, jolle hallintovaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ministeri Meri, tervetuloa takaisin. Olkaa hyvä.

Keskustelu

14.38 **Oikeusministeri Leena Meri** (esittelypuheenvuoro): Joo, kiitos! Hauska nähdä teitä jälleen, arvoisa herra puhemies! — Hallituksen esityksessä on merkittäviä ehdotuksia. Me esitämme, että rikoslakia muutetaan, ja se sisältää kolme erittäin tärkeää lainmuutosta, eli puututaan nuoriso- ja katujengiväkivaltaan.

Ensinnäkin katujengeissa tehtyjen rikosten rangaistuksia kovennetaan. [Hälinää — Juho Eerola: Shhh!] Nöyryytysväkivallasta määrättäviä rangaistuksia kovennetaan. [Juho Eerola: Erinomaista!] Alle rikosvastuikäisen lapsen käyttäminen rikoksen tekemiseen, eli alle 15-vuotiaan lapsen käyttäminen rikoksen tekemiseen, säädettäisiin rangaistavaksi ihan erillisenä rikoksena ja ankarammin. [Oikealta: Vihdoinkin!] Lainmuutoksella puututtaisiin näihin vakaviin yhteiskunnallisiin ongelmiin, jotka ovat viime aikoina yleistyneet Suomessaakin. Ehdotetuilla muutoksilla toteutetaan hallitusohjelman vastaavat kirjaukset rangaistusten kiristämisestä. Sillä laitetaan täytäntöön toimenpideohjelmaa nuoriso- ja jengirikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Ohjelmaan kuuluu rikoslainsäädäntöä koskevia toimenpiteitä ja muita toimia nuoriso- ja jengirikollisuuden ennaltaehkäisemiseksi — muistatte varmaan, että tästä on ollut keskustelua, kun valtioneuvosto hyväksyi 43-kohtaisen toimenpideohjelman: sekä lainsäädännöllisiä että tukitoimia koskevat hankkeet.

Katujengien osalta Suomen poliisi on tunnistanut noin kymmenen katujengiksi luokiteltua yhteenliittymää. Näihin yhteenliittymiin on yhdistetty kaikkiaan 350 henkilöä. Tilannekuva elää jatkuvasti, mutta pidän selvänä, että katujengit ovat yhteiskunnassamme akuutti ongelma, johon täytyy puuttua määrätietoisin toimenpitein.

Nyt annetun hallituksen esityksen mukaan katujengien rikoksiin puututaan niin, että rikoksen tekeminen osana rikollisjoukon toimintaa säädettäisiin rangaistuksen koventamisperusteeksi. Termi ”rikollisjoukko” olisi oikeudellinen vastine termille ”katujengi”. Lakiin sisällytettäisiin myös rikollisjoukkoa koskeva määritelmä. Määritelmä kattaisi sellaiset pysyvämmät henkilöjoukot, joiden toimintaan kuuluu olennaisesti rikosten tekeminen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

yleisten paikkojen järjestystä ja turvallisuutta vaarantaen. Kenenkään ei pitäisi kokea häiriötä tai pelkoa yleisillä paikoilla, kaduilla tai koulusta tullessaan. Rikollisjoukon toiminta ilmentää erityistä vaarapotentiaalia. Se ilmentää myös erityistä ja pitkäjänteistä rikoksen tekemisen tahtoa. Jo nykyisin katujengien rikoksista voidaan tuomioistuimen harkinnan mukaan määrätä ankarampia rangaistuksia. Hallituksen esityksessä ehdotetaan kuitenkin nimenomainen katujengiä koskeva koventamisperuste, koska se edistäisi toiminnan moitittavuuden huomioon ottamista rangaistusta määrättäessä. Samalla sellainen edistäisi lain-säädännön selkeyttä ja ennakoitavuutta.

Laissa tulee koventamisperusteeksi myös nöyryyttäminen. Viime vuosina erityisesti väkivalta- ja ryöstörikosten yhteydessä tapahtuva nöyryyttäminen eli niin kutsuttu nöyryytysväkivalta on lisääntynyt. Väkivaltaan liittyvä nöyryyttäminen voi olla erityisen haitallista uhrille ja aiheuttaa huomattavaa henkistä kärsimystä, varsinkin jos tällainen tapahtuma vielä kuvataan. Valitettavasti tätä esiintyy nuoremme keskuudessa, vaikka onneksi vain pieni osa nuorista syyllistyy tällaisiin rikoksiin. Erityisesti lapsen ja nuoren kohtamat rikoskokemukset voivat olla haavoittavia ja saattavat vaikuttaa pitkälle elämässä. Rikoskokemukset voivat johtaa myös pitkäaikaiseen psyykkiseen traumaan. Nöyryyttävät tekotavat ovat erityisen haitallisia tässä suhteessa. Esityksessä ehdotetaan sen vuoksi, että henkeen ja terveyteen ja vapauteen kohdistuvien rikosten yhteydessä tapahtuva nöyryyttäminen olisi keino koventaa rangaistusta. Mediasta olemme varmasti monet saaneet lukea poliisin näkemyksiä tästä nöyryytysväkivallasta, ja poliisi on todennut, että ryöstöihin ja muuhun väkivaltaan liittyessä tapahtuu paljon nöyryytystä, jota kuvataan videolle, ja poliisi on kertonut, että nämä ovat niin järkyttäviä videoita katsella, että jopa kokeneiden poliisien on vaikea katsoa niitä. Uhri voidaan pakottaa haukkumaan itseään ja ylistämään tekijöitä ja riisuutumaan alasti — aika järkyttävää.

Sitten esitetään vielä alle rikosvastuikäisen käyttäminen rikoksessa erillisenä rikoksena. Suomessa rikosvastuun ikäraja on 15 vuotta. Tätä nuoremmat eivät ole rikosoikeudellisessa vastuussa teoistaan. Tämä ei tarkoita sitä, etteivätkö ikärajaa nuoremmat voisi tehdä rikoksia. Tätä voivat vanhemmat henkilöt käyttää myös erittäin hyvin hyväksi. Kuten tiedämme, erityisesti Ruotsista kaikuu tällaisia esimerkkejä, ja varmasti on täällä Suomesakin lisääntymään päin. Alle rikosvastuikäisen yllyttämisestä rikokseen rangaistaan nykyisin välillisenä tekemisenä. Yllyttäjää rangaistaan niin kuin hän olisi tehnyt rikoksen itse. Alle 15-vuotiaan lapsen käyttäminen välikappaleena rikoksen tekemisessä voi olla erityisen vahingollista ja vaarallista sekä rikosentekomahdollisuuksien että lapselle aiheutuvan vahingon kannalta. Lapset ovat ikänsä vuoksi jo yleisesti alttiimpia erilaisille vaikutuskeinoille, kuten manipuloinnille, yllyttämiselle ja painostamiselle. Nuorten houkuttelu rikolliseen toimintaan voi lisäksi nopeuttaa siirtymistä vähäisemmästä nuorisorikollisuudesta vakavampaan rikollisuuteen. Samalla esimerkiksi rikoskierteestä ulos pääseminen voi hankaloitua. Esityksessä siis ehdotetaan rikoslakiin erillistä säännöstä alle rikosvastuikäisen lapsen käyttämisestä rikoksen tekemiseen. Tämä selkeyttää lakia. Haluan mainita vielä sen eron, että tämä on jatkossa täysin erillinen rikos. Jos esimerkiksi henkilö käyttää alaikäistä, alle 15-vuotiasta tekemään kymmenen näpistystä, niin ne ovat käytännössä sakkorangaistuksia, mutta jatkossa tämä on erillinen rikos, ja silloin, koska se on ankarampi rikos, siitä voi tulla ankarampi rangaistus kuin tähän asti — kun on ollut keskusteluissa epäselvyyttä siitä, että mitäs ihmettä, voidaanhan ne nyt jo tuomita teki-jöinä, niin tämä on ihan oma erillinen rangaistussäännös, jossa on myös vankeusuhka.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Garedew, olkaa hyvä.

14.45 Kaisa Garedew ps: Arvoisa puhemies! Meillä on katujengiongelman. Tätä ei ole tarpeen kaunistella. Kiitos hallitukselle ja oikeusministeri Merelle siitä, että tämä ongelma on nyt tunnustettu ja siihen puututaan. Paljon lainsäädännön tilasta kertoo se, että edellisen hallituksen jengiongelman vähättelystä näitä lakimuutoksia varten hallituksen täytyi ensin luoda lakia varten määritelmä katujengille. Edes sitä ei ollut vielä olemassa. Tässä rikoslain muutoksessa toteutetaan useampikin hallitusohjelman kirjaus kerralla. Katujengirikollisuuteen liittyvien rangaistuksien koventamisen lisäksi pidän esityksen kahta muuta tavoitetta erittäin tärkeinä: sitä, että rikoslakiin lisätään pykälä, joka koskee alle 15-vuotiaan värväämistä rikoksen tekemiseen, sekä sitä, että rangaistuksen koventamisperusteisiin lisätään henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvan rikoksen tekeminen erityisen nöyryyttävällä tavalla.

Suomessa rikosvastuun alaikäraja on tällä hetkellä 15 vuotta. Rikollisille on houkuttelevaa pyrkiä rekrytoimaan heitä tekemään rikoksia puolestaan, koska lapsia on helpompi suostutella, lahjoa tai painostaa kuin aikuisia. Alle 15-vuotiaan yllyttämisestä rikokseen tullaan nyt siis rankaisemaan ankarammin, sillä käytännössä vastuu rikoksen tapahtumisesta on yllyttäjällä. Omaa vastuutaan ei enää pääse pakenemaan. Samalla tällä lakimuutoksella suojellaan paremmin alle 15-vuotiaiden joutumista rikoskierteeseen ja osaksi katujengejä.

Väkivallanteon tekeminen erityisen nöyryyttävällä tavalla tarkoittaa esimerkiksi sen kuvaamista, kun uhria pahoinpidellään tai hänet pakotetaan tekemään jotain nöyryyttävää. Tätä on esiintynyt erityisesti nuorten keskuudessa. Aivan järkyttävää toimintaa, jolle nyt onneksi asetetaan asiaan kuuluvat seuraamukset.

Lakimuutokset ovat samalla osa hallituksen nuoriso- ja jengirikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi tehdyn toimenpideohjelman toteuttamista. Tämä onkin ihan loogista, sillä pääosa katujengien jäsenistä on 18—30-vuotiaita, osa on jopa tätä nuorempia.

Tässä yhteydessä en voi myöskään olla nostamatta esiin sitä, että käytännössä tämä ilmiö on vihervasemmistolaisen liberaalin maahanmuuttopolitiikan seurausta. Vuonna 2022 Suomen Poliisijärjestöjen Liiton puheenjohtaja arvioi, että jopa 95 prosenttia Suomen katujengien jäsenistä on ulkomaalaistaustaisia. Ruotsissa rikostorjuntaviraston tutkimukset viittaavat siihen, että vakavasta väkivaltarikollisuudesta epäillyistä suurin osa on ulkomaalaistaustaisia. Vuonna 2021 Ruotsissa kaikista ammuskeluista epäillyistä 85 prosenttia oli maahanmuuttajataustaisia. Ruotsissa kehitys onkin jo päässyt niin pitkälle, että ammuskelut ovat päivittäisiä. Lähes joka toinen päivä jossain räjähtää pommi, ja jengien välienselvittelyiden keskellä kuolee ja haavoittuu täysin sivullisia, viattomia ihmisiä.

Arvoisa puhemies! Nuortemme kärsimys ja lisääntyneen väkivaltaisuuden kierre on saanut jatkua jo liian kauan. Näistä muiden maiden kokemuksista on otettava opiksi, nyt kun vielä lastemme tulevaisuus ja yhteiskuntarauha on pelastettavissa. Ja niin tämä hallitus on onneksi tehnytkin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Keskisarja, olkaa hyvä.

14.49 Teemu Keskisarja ps: Arvoisa puhemies! Suomi on väkivaltaisten vähemmistöjen maa. Rasisminvastainen mielikuvateollisuus sulkee silmämme tosiseikalta. Enemmistö ei murhaa, raiskaa ja ryöstä vähemmistöjä. Päinvastoin, tilastot tihkuvat supisuomalaisten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

verta. Eräät kansanryhmät väärinkäyttävät törkeällä tavalla yhteiskuntamme laupeutta, kuten edustaja Garedeu äsken osoitti — katujengit ovat matujengejä. Ravintola Härmän Häjyssä eivät ammuskelleet Isontalon Antin ja Rannanjärven heimolaiset. Vähemmistöjen väkivalta ei vähene siitä, että enemmistö syyttelee itseään syrjinnästä tai kotouttaa mielin kielin.

Kiitän hallitusta kriminaalipolitiikan terästämisestä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

14.51 Jaana Strandman ps: Kunnioitettu puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 6 ja 17 luvun muuttamisesta. Perussuomalaiset tekevät sen, mikä on jäänyt edellisiltä hallituksilta tässäkin asiassa tekemättä. Kovia toimia jengirikollisuuteen ja väkivaltaan ja alle 15-vuotiaan käyttäminen välikappaleena tahallisten rikosten tekemisessä säädetään rangaistavaksi erillisenä rikoksena. Tämä selkeyttää rangaistuksia.

Esityksellä tavoitellaan uusien rikoksien tekemistä estävää vaikutusta. Suomessa on viitteitä siitä, että esimerkiksi katujengeissä toimivat käyttävät katujengien ulkopuolisia nuoria apuna rikoksen teossa. Muutkin ryhmät, jotka ovat rikollisuuteen taipuvaisia, saattavat aktiivisesti rekrytoida joukkoonsa uusia henkilöitä. Poliisin havaintojen mukaan jengien rikolliseen toimintaan kytkeytyy alle 15-vuotiaita joko suoraan erilaisina juoksupoikina tai välillisesti jengien jäsenten lähipiirin kautta. Alle 15-vuotiaat eivät ole rikosoikeudellisessa vastuussa teoistaan. Valitettavasti näyttää siltä, että suurin osa näistä rikoksista on ulkomaalaistaustaisten tekemiä.

Arvoisa puhemies! Rikosoikeudellista vastuukärajaa nuoremman lapsen yllyttäminen rikokseen on toimintaa, jolla yllyttäjä voi pyrkiä välttelemään rikosoikeudellista vastuutaan toista henkilöä hyväksikäyttäen. Alle 15-vuotiaiden tekemien rikoksien määrä on kasvanut hurjaa vauhtia. Vuonna 2023 alle 15-vuotiaiden ryöstörikosepäilyjä oli 37 prosenttia enemmän kuin vuonna 2022. Myöskin väkivaltarikokset, joissa epäilty on alle 15-vuotias, kasvoivat 300 prosentilla vuosien 2015 ja 2023 välillä. Tähän kasvavaan ongelmaan on nyt oikeusministeri Meren toimesta reagoitu.

Kiitän oikeusministeri Merta, että alle 15-vuotiaiden tekemiin rikoksiin suhtaudutaan asiaankuuluvalla vakavuudella ja toimenpideohjelmalla lähdetään asiaa myös työstämään. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

14.53 Juha Hänninen kok: Arvoisa herra puhemies! Kiitän ministeriä erinomaisesta valmistelusta ja esittelystä.

Katujengirikollisuuden lisääntyminen on vakava uhka yhteiskunnallemme, erityisesti lapsille ja nuorille, jotka altistuvat rikollisille vaikutteille. Jokaisella nuorella on oikeus turvalliseen kasvuympäristöön ja mahdollisuus rakentaa tulevaisuuttaan ilman pelkoa jengien houkutuksilta. On törkeää, että katujengit käyttävät hyväkseen alle 15-vuotiaita, jotka eivät ole rikosoikeudellisessa vastuussa teoistaan. Teini-ikäisten ihailu jengien johtohahmoja kohtaan tekee nuorten houkuttelemisen rikollisuuden pariin entistä helpommaksi. Tästä syystä hallituksen on ollut välttämätöntä ryhtyä määrätietoisiin ja tehokkaisiin toimiin jengirikollisuuden torjumiseksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

Arvoisa puhemies! Hallitus on tuonut eduskunnan käsiteltäväksi lakiesityksen, joka antaa viranomaisille vahvemmat työkalut jengirikollisuuden kitkemiseksi. Rikoksen tekeminen osana rikollisjoukon toimintaa säädetään nyt rangaistuksen koventamisperusteeksi, mikä mahdollistaa ankarammat rangaistukset jengirikollisuuteen kytkeytyville teoille. Lisäksi alle 15-vuotiaan käyttäminen rikoksen teossa säädetään rangaistavaksi erillisenä rikoksena. Tämä tarkoittaa, että lasten hyväksikäyttö rikollisuuden välikappaleena tunnustetaan ja siihen voidaan puuttua entistä tehokkaammin. Samalla henkeen, terveyteen tai vapautteen kohdistuvien rikosten tekeminen erityisen nöyryyttävällä tavalla tulee rangaistavammaksi, mikä vastaa katujengien toimintatapoihin, joissa nöyryytetään ja se on ihan keskeinen osa tätä väkivallan käyttöä.

Arvoisa puhemies! Ilman hallituksen määrätietoisia toimia katujengirikollisuus jatkaisi kasvuaan ja entistä nuoremmat ajautuisivat rikoskierteisiin. Oikeusvaltiossa rikoksiin liittyvien seuraamusten on vastattava tekojen vakavuutta. Katujengien toiminnan muuttuessa yhä haitallisemmaksi myös rangaistusten on kiristytävä. On erinomaista, että hallitusohjelmassa tunnistetut muutostarpeet nyt toteutuvat ja että nuorisojengirikollisuuden ehkäisemiseen on luotu konkreettinen toimenpideohjelma. Näiden toimien avulla rakennamme turvallisempaa Suomea, jossa jokainen nuori voi kasvaa ilman pelkoa joutua rikollisuuden uhriksi tai osaksi sitä.

Kannatan tätä erinomaista hallituksen esitystä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen, olkaa hyvä.

14.57 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! Nykyisellä maan hallituksella on monia tavoitteita ohjelmassaan esimerkiksi täällä taloudessa ja työmarkkinoilla, joita en itse voi olla tukemassa, ja olen sen tuonut esiin myöskin tässä salissa eri yhteyksissä. Kuitenkin kun puhutaan katujengeistä ja katujengirikollisuudesta ja niiden nykyistä tehokkaammasta torjunnasta, niin silloin on kyse tavoitteesta, jolle itsekkin voin täältä oppositiosta käsin tukeni antaa. Uskon, että tästä salista löytyy laajasti tahtoa puuttua katujengirikollisuuteen ja kiristää siihen liittyviä rangaistuksiakin tarkoituksenmukaisella tavalla.

Nostan tästä hallituksen esityksestä kaksi muutosta, joita pidän erityisen kannatettavina.

Ensimmäiseksi alle 15-vuotiaan käyttäminen välikappaleena tahallisen rikoksen tekemisessä säädettäisiin tässä hallituksen esityksessä jatkossa rangaistavaksi erillisenä rikoksena. Tämä on tärkeä muutos.

Lisäksi rangaistuksen koventamisperusteeksi säädettäisiin myös henkeen, terveyteen tai vapautteen kohdistuvan rikoksen tekeminen erityisen nöyryyttävällä tavalla. Ministeri kuvasi hyvin sitä arkitodellisuutta, joka siellä valitettavan usein on arkea, kun näitä tapauksia tutkitaan ja paljastuu näitä erittäin hirvittäviä, tuomittavia tapauksia tästä nöyryyttämisestä.

Tämän hallituksen esityksen lisäksi on syytä edetä nopeasti myös niissä hankkeissa, joilla puututaan laittomiin aseisiin, laittomilla aseilla tehtäviin rikoksiin, joita tällä hetkellä on jo eduskunnan lakivaliokunnassa huolellisessa mutta varmasti ripeässä käsittelyssä.

On selvää, että tarvitaan laaja joukko erilaisia toimenpiteitä, näitä vähän kovempia toimia, joista tänään puhutaan, sekä myös niitä pehmeämpiä toimia, joissa puhutaan ennaltaehkäisystä ja sen tyyppisistä asioista. Näitä kaikkia toimia tarvitaan, jotta voimme ennaltaehkäistä ja puuttua siihen kehitykseen, johon en usko, että kukaan tässä maassa haluaa, että mentäisiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

14.59 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Käsitlemme hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi rikoslain 6 ja 17 luvun muuttamisesta. Tarkoituksena on säätää rikoksen tekeminen osana rikollisjoukon toimintaa rangaistuksen koventamisperusteeksi. Kysymyksessä on siis lainsäädäntö, joka puuttuu kovalla kädellä huolestuttavasti kasvussa olevaan jengirikollisuuteen. Uudistuksessa huomioidaan lainsäädännön tasolla määritelmä rikollisjoukolle.

Tiedämme, että rikollisjoukot ovat käyttäneet hyväkseen alle 15-vuotiaita varhaisnuoria, sillä he eivät ole teoistaan vielä rikosoikeudellisessa vastuussa. Nyt kuitenkin tähänkin puututaan säätämällä alle 15-vuotiaiden käyttäminen rikoksen välikappaleena erilliseksi rikokseksi.

Koventamisperusteeksi lisätään myös henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvien rikoksien tekeminen erityisen nöyryyttävällä tavalla. Tämä puuttuu osaltaan ilmiöön, jossa nuoret, etenkin maahanmuuttajataustaiset nuoret, kuvaavat suorittamaansa väkivaltaa videoille ja jakavat nettiin. Niissä on nähty esimerkiksi uhrin pakottamista kengänpohjien nuolemiseen, tai sitten väkivallan uhri on pakotettu riisumaan itsensä alasti, ja muita aivan käsittämättömän nöyryyttäviä tekoja.

Arvoisa puhemies! Perussuomalainen oikeusministeri Leena Meri tuo nyt tähän saliin poliisin näkökulmasta todella tervetullutta lainsäädäntöä kovalla tahdilla. Ei voi kuin kiittää ministeriä ja oikeusministeriön valmistelijoita hyvästä työstä. Rangaistusten koventaminen tulee todella tarpeeseen, sillä Suomen oikeusjärjestelmä kohtelee katujengejä aivan liian löysästi. Ei ole montaa vuotta, kun Suomessa vielä aivan silmät kirkkaina puhuttiin, että mitään katujengiongelmia ei ole olemassakaan.

Suurimmissa kaupungeissamme, missä maahanmuuton keskittymiä on, ongelma on todellinen. Aihe on ollut mediassa herkkä, ja mieluummin on kirjoitettu Ruotsin katujengeistä kuin omistamme. Onneksi meillä on nyt hallitus, joka tunnistaa ongelman ja tekee toimenpiteitä jengien kitkemiseksi eikä lakaise ongelmaa maton alle rasismisyytösten pelossa.

Arvoisa puhemies! Katujengiongelman ytimessä ovat niin sanotut postinumerojengit, jotka profiloituvat mielellään jonkin kaupunginosan tai vaikka kadun hallitsijoiksi, jonne muilla jengeillä ei ole asiaa. Tällä alueella sitten juuri tämä kyseinen jengi tekee huume-kauppaa. Suurin osa näihin jengeihin kuuluvista, jopa 95-prosenttisesti, on joko ensimmäisen tai toisen polven maahanmuuttajia. Osa tekijöistä on täysin meidän koulujärjestelmämme kasvatteja. Olisiko jo syytä tunnistaa kulttuurilliset lähtökohdat ja perimä, mihin meidän koulujärjestelmämme ei pysty lyömään minkäänlaista kiilaa väliin, vaikka koulussa oltaisiin 24/7?

Ongelma on siis maahanmuuttopolitiikassamme. Jos kysymys olisi pelkästään siitä, että Suomessa ollaan ennakkoluuloisia ja rasistisia kaikkia vähänkin erinäköisiä kohtaan, niin minkä vuoksi näemme vain tiettyjen maiden kansalaisten valtavan yliedustuksen rikostilastoissa? Kuka osaisi vastata tähän kysymykseen? Merkille pantavaa on, että maassamme on olemassa myös maahanmuuttajaryhmiä, jotka osaavat elää lakiemme mukaan ihmisiksi, sopeutuvat maahamme eivätkä aiheuta viranomaisille ja oikeuslaitokselle työtaakkaa, puhumattakaan, että aiheuttaisivat turvattomuutta asuinalueille ja kaduillemme. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Koska tämän asian käsittelylle tässä yhteydessä varattu aika alkaa lähestyä loppuaan, annan nyt vastauspuheenvuoron oikeusministeri Merelle.

15.03 Oikeusministeri Leena Meri: Kiitos, arvoisa puhemies! Erittäin hyviä puheenvuoroja.

Esimerkiksi tuossa viimeisimpinä edustaja Rintamäki, Garedeu, Keskisarja toivat esille sen, mitä täältä hallituksen esityksestäkin löytyy ja löytyy pitkin mediaa elikkä ulkomaa-laistaustaisten tekemät katujengirikokset, ryöstöt, nuorten lisääntyvä rikollisuus. Ne ovat todellisuutta. Muistan kyllä hyvin viime kauden keskusteluista, että kyllä sen ilmiön ymmärtäminen oli vaikeaa edelliselle hallitukselle — ehkä loppukaudesta sitä alettiin havainnoimaan. Kyllä se oli vaikeata. Jopa jotkut poliisiviranomaiset halusivat antaa sellaista käsitystä, että se nyt ei ole niin suuri ongelma, mutta kyllä se on.

Kun katsoo Tilastokeskuksen tilastoja, niin toisen polven maahanmuuttajien ja heille syntyneiden lapsien rikollisuus on noussut ensimmäisen polven maahanmuuttajia enemmän. Kyllä se on nimenomaan tuo hallittu, hillitty ja rajoja antava maahanmuuttopolitiikka, joka tässä myös vaikuttaa. Ei me tätä yksin rikosoikeudella tai ennaltaehkäisyllä tai millään muullakaan pystytä hallitsemaan, vaan kyllä se näin on, kuten tuossa moni edustaja sanoi.

Noista laittomista aseista ja näissä nöyryytysrikoksissa ja ryöstörikoksissa käytetyistä teräaseista: Niistä tosiaan on lakivaliokunnassa tuomani esitys, joka puuttuu laittomiin aseisiin ja teräaseisiin julkisilla paikoilla. Totta kai toivotaan, että se tulee mahdollisimman pian sieltä meille tänne hyväksyttäväksi ja voimaan.

Ja kun kuuntelee nuorten vanhempia, kun oma lapsi on pahoinpidelty ja nöyryytetty ja se on kuvattu, niin kyllä se on aivan kauheata. Ja kun tuonne nettiin joku päätyy, niin sieltä ei mikään poistu. Se on niin kovaa väkivaltaa.

Kyllä me aika monta keskustelua ja pohdintaa käytiin ministeriössä, että löydettiin se, miten tämä rikosteknisesti tapahtuu niin, että tämä on mahdollisimman moneen rikokseen soveltuvaa. Mutta kiitos teille. — Näin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Koska meillä on nyt vielä muutama minuutti aikaa käytettävänä, niin annan puheenvuoron edustaja Kaunistolalle, olkaa hyvä.

15.06 Mari Kaunistola kok: Kiitos, arvoisa puhemies! Ja kiitän ministeriä esittelystä.

Katujengirikollisuus on yhä yleisempää Suomessa. Ajoittain tilanne tuntuu rauhoittuvan hieman, mutta ilmiö on olemassa, ja kyse on todellisesta ongelmasta, johon meidän on todella reagoitava. Viime syksynä uutisoitiin, että poliisi on havainnut viitteitä katujengien rikollisen toiminnan ammattimaistumisesta, siis siitä, että nämä jengit ovat kehittymässä toimintatavoiltaan perinteisen järjestäytyneen rikollisuuden suuntaan. Niin kutsuttu ammattimaistuminen tarkoittaa sitä, että toiminta on vaikeammin havaittavaa ja verkostomaisempaa kuin ilmiön noustessa. Uusia keinoja näiden torjumiseksi on etsittävä.

Katujengien toiminnan muuttuessa vahingollisemmaksi ja laajemmaksi myös niihin kytkeytyvien rikosten seuraamusten on ankaroiduttava. Suomen ei pidä toistaa Ruotsin virheitä. Ruotsi on esimerkki siitä, että kun ongelmiin ei reagoitu ja puututtu ajoissa, katujengirikollisuus pääsi kehittymään hallitsemattomaksi ilmiöksi. Nyt Ruotsissa ei enää kyetä kontrolloimaan tätä jengirikollisuutta, ja samaan tilanteeseen emme Suomessa saa joutua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

Arvoisa puhemies! Erityisesti nostaisin tässä kohtaa esiin tämän esityksen vaikutukset nuoriin, joihin jengit kohdistavat manipulointia ja joita käytetään rikoksenteon välineinä. Esityksellä säädetään muiden toimien ohella alle 15-vuotiaan käyttäminen rikoksenteon välikappaleena erilliseksi rikokseksi. Alaikäisten, jopa reippaasti alle 15-vuotiaiden, rekrytointi jengirikollisuuden toteuttamiseksi on vakava uhka. Nuoriin voidaan kohdistaa täysin eri tavalla painetta. Alle 15-vuotiaat ovat käytännössä lapsia. Nuoret, jotka kaipaavat idoleita ja jopa usein ihannoivat jengien johtohahmoja, ovat helppoja kohteita jengien rekrytoijille. Usein tämä niin sanottu rekrytointi lähtee jostakin sellaisesta, joka tuntuu nuoresta suhteellisenkin pieneltä, esimerkiksi pyydetään näpistelemään jotakin tai kannustetaan käyttämään päihteitä tai huumeita. Lisäksi asiaan voi liittyä kiristystä tai vaikka uhkailua esimerkiksi kertoa aiemmista pienistä rikkomuksista tai rikoksista eteenpäin. Tiet rekrytoinneille ovat erittäin moninaisia, ja keinot voivat olla hyvinkin luovia. Jengirikollisuuteen muutoinkin liittyy usein normaalia enemmän niin sanottua kostorikollisuutta ja kaunoja esimerkiksi rikosentekijöiden välillä. Myös tällainen painostus ja vaara vaikuttavat erityisen vahvasti näihin alle 15-vuotiaisiin, joita jengit käyttävät välineinä rikolliseen toimintaan.

Arvoisa puhemies! On yksiselitteisen väärin, että katujengit käyttävät hyväkseen lapsia ja sitä, että alle 15-vuotiaat eivät ole rikosoikeudellisessa vastuussa. Tällaisella toiminnalla on myös vakavia vaikutuksia näiden lasten kehitykselle ja kasvulle. On myös olemassa korkea riski sille, että nämä alle 15-vuotiaat ajautuvat tällaisen toiminnan myötä rikoskierteeseen, jota myöhemmin on hyvin vaikea katkaista.

Arvoisa puhemies! Suomessa on havaittu myös nuorten väkivalta- ja ryöstörikoksiin liittyvää nöyryyttämistä. Onkin tärkeää, että nöyryytysväkivallan rangaistusten ankaroittaminen on otettu esiin. Erityisesti tyttöihin kohdistuu nöyryyttämisen uhka. Kaikista ryöstörikoksista tyttöihin kohdistuu vain 10 prosenttia mutta nöyryytystä sisältäneistä ryöstörikoksista jopa 28 prosenttia. Myös tekijöissä tyttöjen suhteellinen osuus korostuu.

Arvoisa puhemies! Vielä loppuun haluan nostaa esille tärkeänä sen, että jengirikollisuudella on myös lieveilmiöitä, jotka kytkeytyvät tiiviisti myös vankilamaailmaan. Meidän on pidettävä huolta siitä, että vankilamme ovat sellaisessa kunnossa, että meillä on mahdollisuuksia sijoittaa rikollisjengien jäseniä ympäri Suomen. Tällä hetkellä ongelmaksi muodostuu se, että vankilamme ovat aika täynnä ja vankilaturvallisuus ei siltä osin ole aina kaikista ideaaleimmalla tasolla. Jos asetamme jengirikollisia samoihin vankiloihin emmekä onnistu pitämään heitä riittävän erillään, jengiytyminen jatkuu tietysti myös vankiloissa. Rikollisryhmiin kuuluvat vangit pyrkivät jatkamaan rikollista toimintaa vankiloissa ja usein tekevätkin näin. Myös värvääminen uusien jäsenten saamiseksi jengeihin on mahdollista vankilan seinien sisäpuolella. Meidän on otettava myös tämä huomioon, kun teemme näitä tärkeitä muutoksia ja kovennamme jengirikollisuuteen kytkeytyvien rikosten rangaistuksia. Hallitus osoittikin joulukuussa tälle vuodelle vankiloiden turvatekniikkaan ja vankilaturvallisuuden parantamiseen lähes 6,5 miljoonaa euroa. Tätä kehitystä tulee tietysti jatkaa.

Arvoisa puhemies! Uudistukset ovat tässä esityksessä erittäin tarpeellisia, ja niillä suojellaan paitsi yleisesti ottaen yhteiskuntaamme ja turvallisuutta myös yhteiskuntaamme lapsia ja nuoria. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.12.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 17.00.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 5 käsittelyä. Keskustelu jatkuu. — Siellä on ensimmäisenä edustaja Vornanen, poissa. — Edustaja Lohikoski, olkaapa hyvä.

17.01 Pia Lohikoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Katujengirikollisuus on ilmiö, joka on aivan aiheesta puhututtanut paljon viime vuosina. Jokainen puolue tässä salissa varmasti haluaa ehkäistä ja torjua katujengirikollisuutta ja nuorten ajautumista vakavan rikollisuuden polulle. Tärkeää on myös tunnistaa mistä puhutaan, kun puhutaan katujengeistä tai nuorisorikollisuudesta. Usein tässä keskustelussa käsitteet myös sotkeutuvat tai niitä sotketaan. Katujengirikollisuutta ei ensisijaisesti ehkäistä rikoslain keinoin, ja silti on paikallaan, että tehdään tätä tarkastelua myös rikoslain ajantasaisuuteen.

Vasemmistoliitto on esittänyt muun muassa pari vuotta sitten julkaistussa omassa nuorisorikollisuuden torjuntaohjelmassaan laajasti erilaisia toimia, joilla tähän ilmiöön tulisi puuttua. Olemme kannattaneet rikoslainsäädännön tarkastelua alaikäisen hyväksikäytön näkökulmasta: alaikäisten eri muodoissa ilmenevä hyväksikäyttö rikollisessa toiminnassa sekä rikosten teettäminen alaikäisellä tulee ottaa laajempaan rikosoikeudelliseen tarkasteluun. Nythän tässä esityksessä on yhtenä osana se, että alle 15-vuotiaan käyttäminen välikappaleena tahallisen rikoksen tekemisessä säädettäisiin rangaistavaksi erillisenä rikoksena. Tämä muutos lienee perusteltu, vaikka nykyisinkin rikosvastuukäisen yllyttäjän toiminta on rangaistavaa rikoslain osallisuutta koskevien periaatteiden nojalla. Tärkeää on niin ikään puuttua nöyryyttämiskivaltaan, joka on vakava ja huolestuttava ilmiö.

Ehkä haastavampi osa nyt käsiteltävässä esityksessä on niin sanotun rikollisjoukon määritelmä ja rikollisjoukon kytkeminen rangaistuksen koventamisperusteisiin. Tämä ei ole haastavaa siksi, etteikö tässä salissa varmasti jokaisen mielestä katujengirikollisuuteen tulisi puuttua, vaan siksi, että rikosoikeudellisen täsmällisyyden edellyttämällä tavalla tätä on kuulemma haastavaa määritellä, ja näin sanovat alan asiantuntijat. Määritelmien täsmällisyys on keskeistä, jotta tätä lakia myös osataan soveltaa ja sillä saavutetaan se, mitä sillä halutaan, eivätkä hyvää tarkoittavat pykälät jää kuolleeksi kirjaimeksi.

Koska kyse on melko merkittävistä muutoksista rikoslakiin ja vakiintuneisiin rikosoikeuden oppeihin, olisi tällaiset muutokset hyvä valmistella perusteellisesti. Tämä esitys taitaa sen sijaan olla valmisteltu melko suppeana virkатыönä suoraan hallitusohjelmakirjausten pohjalta, jotka aina suoraan poliittisesti ovat sanelleet lopputuloksen ennalta. Vaarana tällöin on, että ajaudutaan rangaistuspopulismiin, jossa rangaistusten koventaminen nähdään helppona tai ainoana ratkaisuna monimutkaisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin. Tutkimuksista tiedämme kuitenkin, että rangaistuksen koventamisen vaikutukset rikollisuuden määrään tai rikollisuuden ehkäisyyn ovat vähintäänkin kyseenalaisia. Sen sijaan esimerkiksi vankimäärien lisääminen kylläkin maksaa yhteiskunnalle paljon ja pahimmillaan se syventää ongelmia ja rikollista elämäntapaa.

Mutta kiitos tästä esityksestä, me tulemme lakivaliokunnassa sen huolessa arvioimaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen poissa. — Edustaja Bergbom.

17.05 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Katujengit ovat juurtumassa maahamme, ja niiden mukana tulevat väkivalta, huumekauppa ja nuorten tietoinen ajaminen rikolliseen maailmaan — tämä kaikki haitallisen maahanmuuton ja haitallisen maahanmuuttopolitiikan seurausta. Koska Suomessa katujengirikollisuus on jo valitettavaa todellisuutta, on meillä nyt viimeinen hetki toimia ennen kuin tilanne kaduillamme riistäytyy täysin käsistämme. Me emme halua seurata Ruotsin tietä, jossa poliisit eivät enää uskalla mennä tietyille alueille ja jengiväkivalta on karannut hallitsemattomaksi osaksi arkea. Tämä tiedoksi vasemmistolle: perussuomalaiset eivät sulje silmiään vaan toimivat asian korjaamiseksi.

Viime vuosina olemme nähneet yhä enenevässä määrin uutisia raa’asta katuväkivallasta, joukkopahoinpitelyistä ja videoista, joissa uhrien nöyryyttämisestä tehdään viihdettä. Nuoria houkutellaan rikollisuuteen. Heidät vedetään mukaan huumekauppaan ja väkivaltaan ja lopulta heidät uhrataan katujengien likaisissa sodissa. Jos joku vielä kuvittelee, että tämä on vain satunnaista nuorisorikollisuutta, on syytä herätä todellisuuteen. Tämä on järjestelmällistä, häikäilemätöntä ja kovaa, pääosin maahanmuuton mukanaan tuomaa rikollisuutta, ja siihen on puututtava nyt ennen kuin tilanne riistäytyy käsistä. Emme voi jäädä vain katsomaan vierestä, kun Suomen kaduilla rikollisuus ja levottomuudet lisääntyvät, vaan ilmiöön on puututtava välittömästi, määrätietoisesti ja riittävän painokkaasti.

Arvoisa rouva puhemies! Jengirikollisuus ei ole mikä tahansa rikos. Se on osa laajempaa systemaattista väkivaltaa, jossa pelolla ja voimalla hallitaan kaupunginosia ja katuja ja rekrytoidaan nuoria rikollisuuteen. Katujengit eivät ole mitään viattomia kaveriporukoita vaan rikollisryhmiä, joiden ytimessä ovat huumekauppa, väkivalta ja ryöstöt. Sellainen ei kuulu Suomeen, ja siksi hallituksen esityksessä ehdotetaan, että jatkossa rikoksen tekeminen osana katujengin toimintaa säädetään rangaistuksen koventamisperusteeksi.

Tämän lisäksi vastaisuudessa alle 15-vuotiaiden lasten käyttäminen välikappaleina rikosten tekemiseen säädetään erilliseksi rikokseksi. Olemme nähneet, miten Ruotsissa rikollisjengit käyttävät lapsia tappajina ja huumekuriireina, koska nämä eivät ole rikosoikeudellisessa vastuussa. Meidän on varmistettava, että Suomessa lapset pysyvät turvassa rikollisten vaikutuspiiristä. Lainsäädännön tulee selkeästi osoittaa, että alaikäisten käyttö rikollisuuden välineinä on jo itsessään vakava rikos, johon puututaan kovin seuraamuksin.

Jatkossa myös erityisen nöyryyttävät pahoinpitelyt säädetään ankarammin rangaistavaksi. Sosiaaliseen mediaan tulvii valitettavasti aina vain uusia videoita, joissa uhria hakeetaan, pakotetaan polvilleen, riisutaan ja nöyryytetään samalla, kun tekijät kuvaavat kaiken ja levittävät kuvaamansa kohtauksen sosiaaliseen mediaan, usein vielä teoillaan ylpeillen — ajatelkaa. Tämä ei ole pelkästään raakaa väkivaltaa vaan tietoista alistamista ja valankäyttöä, jonka tarkoituksena on levittää pelkoa ja vahvistaa rikollisten asemaa.

Arvoisa rouva puhemies! Meidän etenkään tässä salissa ei tule pelätä eikä tule vaieta, vaan näihin asioihin on puututtava. On pystyttävä myöntämään, että harjoitettu maahanmuuttopolitiikka on aikaansaanut ilmiöitä, jotka eivät kuulu tähän yhteiskuntaan, jotka eivät ole meidän arvojemme mukaisia, ja siihen on tämän salin kyettävä näyttämään, että me puutumme siihen ja me otamme tämän vakavasti. Tästä syystä perussuomalaiset eivät sulje silmiään ongelmilta, perussuomalaiset toimivat asian korjaamiseksi, ja tämä esitys on siitä hyvä osoitus. Ja haluan vielä kerran kiittää tästä myöskin hallitusta. — Kiitoksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rostila.

17.09 Onni Rostila ps: Arvoisa rouva puhemies! Kyseessä on äärimmäisen vakava ilmiö ja asia. Kysymyksessä on suomalaisen yhteiskunnan yksi karmeimpia kipupisteitä, yksi karmeimpia epäonnistumisia, jonka osalta poliitikkojen ja tämän talon aiempien vaalikausien edustajien täytyy todella koko 2000-luvun ajalta pystyä katsomaan peiliin. Tätä ei voi kerta kaikkiaan muulla tavalla kuvata.

Tässä aikaisemmissa puheenvuoroissa on hyvin tuotu esiin — muun muassa äskен edustaja Bergbom ja aikaisemmin edustaja Garedew ja erityisesti edustaja Keskisarja — se yhteys, kiistämätön, riidaton yhteys, joka vallitsee sen ääri-liberaalin, yltiösinisilmäisen maahanmuuttopolitiikan ja tämän käsistä riistäytyvän katuväkivalta- ja katujengi-ilmiön välillä. Sitä on valitettavasti yritetty viime vuosiin asti kiistää, mutta nyt ongelmat ovat jo niin valtoimenaan, että kukaan ei enää kehtaa tässäkin salissa sitä tehdä. Siitä syystä salin toisella laidalla ei ole läsnä ainuttakaan edustajaa — uskallan näin arvioida ja väittää. Niin kuin edustaja Bergbom kuvasi, tämä ei ole mitään normaalia nuorten välienselvittelyä, että kyllähän on ennenkin aina vähän oltu kolttosilla, ja sitä rataa. Kysymys on siis aivan sadistisesta nöyryyttämisestä, silmittömästä väkivallasta, täydellisestä piittaamattomuudesta suomalaista yhteiskuntaa ja meidän pelisääntöjä kohtaan. Itse asiassa on myös sanottava, että kysymys on myös kaiken ymmärryskyvyn ylittävästä kiittämättömyydestä suomalaisia yhteiskuntaa ja suomalaisten auttamista kohtaan näiltä tulijoilta ja tulijoitten jälkeläisiltä.

Tässä vasemmistoliiton edustaja sitten sanoi, että täytyy välttää tällaista rangaistuspopulismia. No, nythän tilanne on se, että meidän on pakon edessä kiristettävä meidän rikos oikeusjärjestelmää, koska tämä ongelma on päästetty räjähtämään käsiin. Ei se ole mitään rangaistuspopulismia. Se on sitä, että me tehdään se absoluuttinen minimi, joka me nyt voidaan tässä tilanteessa tehdä, sen lisäksi, että me kiristetään maahanmuuttopolitiikkaa kautta linjan, niin kuin syytä on ja korkea aika oli.

Mutta oikeastaan haluan kiittää kollegojen mukaisesti hallitusta, oikeusministeri Leena Merta, että tämä esitys on tänne tuotu. Nämä ovat tarpeellisia uudistuksia, mutta haluan silti korostaa, että tämä ilmiö, tämä henki on päästetty jo pullosta, niin että meidän täytyy jatkaa tätä työtä aivan tauotta edelleen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitos. — Edustaja Vigelius poissa. — Edustaja Lehtinen.

17.12 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Myöskin minun pitää kiittää hallitusta tästä esityksestä ennen kaikkea siksi, että tämä jälleen osoittaa, että hallitus on ennalta estävä tässä lainsäädännössään. Vaikka tämä ilmiö ei ole samassa mittakaavassa vielä meillä niin kuin se on Ruotsissa tai vaikkapa Tanskassa, se on meille rantautunut ja siihen pitää hyvissä ajoin reagoida, jotta meidän viranomaisilla on sitten takanaan lakeja, joiden pohjalta toimia. Näin se pitää tehdä.

Mitä tuli tässä esiin siitä, että se ei ole täsmällinen tai tarkkarajainen esimerkiksi tämän rikollisjoukon määritelmän osalta, niin aivan samanlaisia ongelmia on monessa muussakin laissa, joita täällä käsitellään. Esimerkiksi eheytyksen osalta kun ei edes tunneta välttämättä, miten se ilmiö määräytyy, niin siitä huolimatta vaaditaan samoilta puolueilta, jot-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

ka tässä tätä lakia toruivat, tehtäväksi tämäntyyppistä lainsäädäntöä, joka on huomattavasti hankalampi tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden osalta.

Muutama sana myöskin tästä nöyryytyksestä, joka on tekomuoto, joka suomalaiseseen kulttuuriin ei ole koskaan aikaisemmin kuulunut, ja ilmiö — niin kuin tässä on useassa puheenvuorossa käynyt ilmi — joka on tullut muualta. Jos mietitte, mitä nämä rikosten uhrin joutuvat kokemaan: heidät riisutetaan, virtsataan päälle, kaikki kuvataan, pahoinpidellään, tai pahasti pahoinpideltyinä heidän pitää nuolla rikoksesta epäillyn varpaita samaan aikaan, kun joutuu kehuaan omaa pahoinpitelijäänsä. Eihän tällaisella toiminnalla voi olla mitään muuta lopputulosta kuin tuhota ihmisen koko loppuelämä. Se on pahempaa kuin se, että ottaisi vastaan luodin tai törkeän pahoinpitelyn. Siksi tähän pitää yhteiskunnallisesti puuttua nyt tai ei koskaan, ja siitä minä olen äärimmäisen tyytyväinen, että tämä hallitus myöskin tekee eikä pelkästään puhu.

Sitten myöskin tämä alle 15-vuotiaiden käyttäminen rikoksissa on meillä pitkään ollut ilmiö, jonka poliisina itse varsin hyvin tunnen, ja on kuulunut myöskin tiettyihin kulttuurisiin jo varsin pitkään. On hyvä, että nyt se tulee omana tekemuotonaan, koska silloin niissä lievemmissäkään tekotavoissa rangaistus ei tule sen lievemmän rikoksen mukaan, vaan tämän uuden lainsäädännön mukaan, jolloin siitä tulee sitten vakavampi tekomuoto.

Ja vielä haluaisin nostaa sitä, mikä täällä on ollut keskustelussa mukana, että kun sitten jatkossa näitä nuorisojengien jäseniä joutuu kenties vankilaan, niin on äärimmäisen haitallista se, että he sitten sekoittuvat siellä muuhun joukkoon ja ehkä värväytyvät jr-toimintaan mukaan, järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Siitä olen samaa mieltä, että meidän pitää pysyä myöskin lainsäädännön puitteissa ja ohjauksella järjestämään niin, että vankiloissa, joissa on järjestäytyneen rikollisuuden tekijöitä ja jäseniä, he pysyvät omissa oloissaan ja heitä ei sekoiteta näihin muihin vankeihin. Tämä vaatii tiukkaa ohjausta ja myöskin ehkä lainsäädännön muutoksia, mutta tämä meidän pitää myöskin tehdä, jotta tämä ilmiö ei laajene.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi poissa, edustaja Mäenpää poissa. — Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

17.15 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys eduskunnalle rikoslain 6 ja 17 luvun muuttamisesta — kiitos, hallitus; kiitos, ministeri Meri. Me elämme tällä hetkellä sitä aikaa, mitä me perussuomalaiset jouduimme, ikävä kyllä, ennustamaan jo 20 vuotta sitten. Haitallisen maahanmuuton tuomien ongelmien kokonaiskarmeus on tällä hetkellä tuossa meidän sylissäme. Se on meidän nuorison keskuudessa joka ikinen päivä.

Me perussuomalaiset olemme puhuneet tästä asiasta todellakin vuosia ennen kuin asia jouduttiin hyväksymään uudeksi karmeaksi normaaliksi. Haitallinen maahanmuutto on aiheuttanut tämän tilanteen, piste. Me olemme eläneet sellaista aikaa, että tässä maassa kiellettiin katujengien olemassaolo. Se kiellettiin jopa — väitän, että hieman vasemmalle kallellaan olevien — poliisikomissaarien taholta sosiaalisessa mediassa kylmänviileästi. Me olimme se, joka väitti, että me jonain kauniina päivänä siinä totuudessa elämme, että tällaisia karmeita nöyryytyksiä, mitä me joudumme tänä päivänä katsomaan sosiaalisesta mediasta, meidän nuortemme niskaan tulee tapahtumaan. Me varoitimme siitä. Mitä me saimme? Määrätyn leiman otsaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

Tänä päivänä, kun me puhumme tästä asiasta täällä, olen tyytyväinen siitä, että nyt ensimmäisen kerran Suomessa käsitellään näitä asioita niiden oikeilla nimillä, eikä minulta kukaan tänne puhujanpönttöön voi tulla kieltämään lakiesityksen käsittelyä.

[Puhuja pitää lyhyen tauon ja huokaisee] Tämä pieni hiljaisuus oli jokaiselle, joka on tämän väkivallan uhriksi joutunut. Meidän vanhempien ja meidän kansanedustajien tehtävä on lopettaa nyt tämä kehitys. Kaikki, jopa sinisilmäisimmät ääri liberaalitkin, ovat nyt joutuneet myöntämään katsoessaan järkyttävää nöyryytysvideota sosiaalisesta mediasta, että tämä on jokapäiväistä, nyt on puututtava asiaan. Tällä hallituksella löytyy ne hartiat puuttua. Toivon, että tämä asia käsitellään nopeasti ja muutokset tulevat voimaan ankarimmilla mahdollisilla tavoilla. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

17.18 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Ei voi liikaa korostaa sitä, kuinka vastuutonta tämä harjoitettu maahanmuuttopolitiikka on tässä maassa ollut. Eikä voi myöskään olla kysymättä salin vasemmalta laidalta, mistä kukaan ei valitettavasti ole tätä esitystä käsittelemässä tällä hetkellä, että miten on mahdollista, että nämä kaikki ongelmat, mitä tosiasiallisesti maahanmuutto on mukanaan tuonut, on systemaattisesti kielletty tavalla tai toisella. Milloin se kielletään mediassa kertomalla, että ei meillä ole tällaisia ongelmia, kyse on löyhistä kaveriporukoista, tai milloin sanotaan, että perussuomalaiset ovat rasisteja, perussuomalaiset ovat pahoja ihmisiä, kun perussuomalaiset kertovat, että tällaisia ongelmia liittyy siihen politiikkaan, mitä tässä maassa on harjoitettu. Ja nyt kun kaikkien silmien ja korvien eteen on tuotu ne faktat tilastojen kanssa, että kyllä, pääosa katujengeihin kuuluvista ihmisistä on maahanmuuttajia, maahanmuuttajataustaisia ihmisiä, niin nyt sitten paetaan, mennään verhon taakse piiloon ja todennäköisesti sanotaan seuraavaksi, että on perussuomalaisten syy, että tässä maassa on katujengejä. Tämä on todennäköisesti seuraava vaihe, missä me tullaan olemaan.

Mutta joka tapauksessa ei voi olla niin, että tämän salin, eduskunnan kansanedustajan, joka tänne on valittu edustamaan Suomen kansaa, ratkaisu on hiljentyä, vaieta tästä asiasta, vaieta näistä ongelmista. Se ei ole vaihtoehto. Eikä ole ratkaisu aina keksiä hallituksen esityksestä joku tekninen ongelma, että ”kun täällä nyt ovat kriminologit ja rikoskomissaarit väitelleet, että miten määritellään katujengi”. Ei se ole ratkaisu. [Mauri Peltokangas: Perustuslaki!] — Just, että perustuslaki tai jotain. — Nyt ratkaisu on se, että tuodaan pöytään esityksiä, joilla lakkautetaan tämä katujengien harjoittama väkivalta. Ja jos ei se onnistu, niin vähintäänkin korotetaan niitä rangaistuksia, jotta saadaan nämä rikolliset pois meidän kaduilta hakkaamasta nuoria, hakkaamasta mummoja ja vanhuksia, lapsia, naisia ja miehiä, ryöstämästä merkkivaatteita päältä.

Kyse on rangaistusten kiristämisen osalta myöskin siitä, kohtaako se uhrien ja suomalaisten oikeustajua. Sehän on ihan pelletason touhua, että tuolla ryöstetään nuorilta tuhansien eurojen tavarat ja vaatteet päältä ja sen jälkeen lyödään vielä nyrkillä naamaan, ja sitten todetaan, että mutta kun tämä oli syrjäytynyt tämä katujengiläinen, että ei sille nyt mitään, ei sitä nyt vankilaan voida laittaa. Ei tämä toimi näin. Siinä on oltava pelote. Ja on loistavaa, että nyt niitä pelotteita tulee. Tulee pelote siihen, että jos olet osa katujengiä, kun teet rikoksen, niin rangaistus kovenee. Jos kyse on nöyryytysväkivallasta, rangaistus kovenee. Tai jos kyse on siitä, että sinä sääliittävä aikuinen ihminen, joka katujengiin kuulut, käytät alle 15-vuotiaasta välikappaleena oman rikollisen toimintasi tekemiseen, niin siitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

kin rangaistus kovenee. Ja tämä on aivan oikein. Kyse on siitä, minkä viestin yhteiskunta lähettää. Ja tämä hallitus ei pelkää lähettää viestiä katujengeille siitä, että teidän toimintaa ei hyväksytä, teitä ei kaivata Suomeen. Tämä politiikka, mitä tähän mennessä on harjoitettu, on nyt ohi.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rostila.

17.21 Onni Rostila ps: Arvoisa rouva puhemies! Katujengit ja tämä koko keskustelu liittyy tosiaan tähän laajempaan ilmiöön, niin kuin on moneen otteeseen tullut jo selväksi. Mutta minä halusin vielä lyhyesti kommentoida oikeastaan edustaja Lehtisen puheenvuoron innoittamana siis tätä elementtiä tämän tyyppisessä rikollisuudessa, että otetaan revii-rejä haltuun, otetaan katuja, kaupunginosia, tiettyjä asuinalueita haltuun. Siinä toiminnassa tällainen nöyryytysväkivalta ja semmoinen satunnainen raaka väkivaltahan on vallankäytön väline. Sen tarkoitus lähettää se viesti, että me hallitaan täällä ja tänne ei ole tulemista ilman seuraamuksia ja niin edelleen.

Voi olla, että me ollaan joissain suhteissa vielä tämän ilmiön esiasteissa, mutta kysymys on siitä, että jos me katsotaan mihin tahansa suurempaan Länsi-Euroopan maahan — jos me katsotaan Ranskaan, Isoon-Britanniaan, Hollantiin, Saksaan tai hyvänä esimerkkinä vaikka Ruotsiin — niin me nähdään, mihin tämä tulee menemään. Tämä nyt vaan on näin. Me tullaan menemään siihen suuntaan — kiitos vasemmistolaisen ääri liberaalin maahanmuuttopolitiikan, jota ovat sitten myötäjuoksijat täällä kumarrelleet erilaisten syytösten pelossa — että meillä on siis aivan erilaisia rinnakkaisyhteiskuntia ja erilaisia normeja, erilaisia käsityksiä kunniasta, siitä, keitä täällä totellaan, minkälaisin säännöin täällä toimitaan. Tämä on se valitettava tosiasia.

Näin vakiintuneen fraasin mukaisesti kiinnitän arvoisan puhemiehen huomiota siihen voimasanasta huolimatta, että tie helvettiin on kivetty hyvillä aikomuksilla. Tästä tässä on kysymys. Mutta me ollaan hyvillä aikomuksilla saatu aikaiseksi täysin historiallinen ja ennennäkemätön yhteiskuntakokeilu, jolle ei ole missään vaiheessa ollut kansan enemmistön tukea, ja tämä on aivan fakta. Tästä on kysymys. Meiltä ei koskaan kysytty. No, nyt on tietysti maito läikkynyt, mutta sanoisin näin, että jos vertailukohdaksi otetaan vaikka Itä-Eurooppa — otetaan vaikka Tšekki, katsotaan Prahaa taikka Unkaria taikka Slovakiaa taikka Puolaa — niin me tullaan tulevana vuosikymmeninä näkemään tämän yhteiskuntakokeilun todellinen lopputulos kaikessa karmeudessaan, siis jos me ei nyt oikeasti saada tätä ilmiötä ruotuun. Tästä on kysymys.

Niitä sotkuja täällä tosiaan korjataan, joita aikaisemmat eduskunnat ovat sitten osanneet meille tarjoilla. Siis seison sen takana, että tämä on kaikkein olennaisin politiikkasektori ja kaikkein olennaisin ongelma ja virhe, mitä tässä yhteiskunnassa on tehty. Meillä on kansainvälisiä tutkimuksia siitä, kuinka monta miljardia tämä touhu maksaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen.

17.25 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Jatkan vähän samalla teemalla, minä edustaja Rostilakin nosti tuossa alussa esiin, eli mikä se kehityskulku meillä Suomessa on. Se ilmenee hyvin, kun tarkastellaan meidän lähiöiden maahanmuuttajamäärän kehitystä. Jos mennään tästä reilu kymmenen vuotta taaksepäin, niin oli alueita, joissa maahanmuuttajamäärä oli noin 20 prosenttia, nyt se joillakin alueilla on jo yli 40 prosenttia. Kun se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

ylittää — jos tämä sama kehitys jatkuu — sen 50 prosenttia joillakin alueilla, niin sinne muodostuu näitä jengejä, jotka hallitsevat täysin sitä tiettyä asuinalueita. Sinne ei ole kyllään muulla ilman heidän lupaansa mitään asiaa, ja ainoastaan heidän säännöillään, eli kyllä ollaan siinä rinnakkais yhteiskunnassa, joita on syntynyt jo Ruotsissa ja Tanskassa tiettyihin lähiöihin. Tämä on se ilmiö, johon meillä on vielä pieni hetki ja mahdollisuus tarttua, ja nyt siihen tartutaan osittain myöskin tämän lain kautta.

No sitten toinen asia, kun täällä tuotiin puheenvuoroissa esiin sitä, että rangaistusten koventamisella ei ole sinänsä merkittävää vaikutusta siihen, miten tämä ilmiö kehittyy, että se on tällaista populismia ikään kuin rangaistusten puitteissa. Jo nyt on nähty se, että kun näistä jengeistä, jotka ilmiönä tulivat uutena esiin, ja se on myönnetty, on saatu muutama johtava jäsen pois, niin huomattavasti tilanne on rauhoittunut, huomattavasti rauhoittunut. Jos me ei oltaisi voitu puuttua niihin eikä oltaisi saatu heitä kiven sisään vähäksi aikaa rauhoittumaan, niin minä väitän, että me oltaisiin huomattavasti pidemmällä tässä ilmiössä jo. Siitäkin näkökulmasta rangaistuksilla on merkitystä nimenomaan tämän ilmiön torjumisessa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää.

17.26 Juha Mäenpää ps: Arvoisa rouva puhemies! Esitin viime kaudella täällä salissa suullisen kysymyksen, ja se kuului seuraavasti:

”Arvoisa puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Hallitus” — tämä on siis viime hallituksen aikana — ”on päättäväisesti sulkenut silmät haittamaahanmuuton vakavilta ilmiöiltä ja kiistänyt maahanmuutolla olevan mitään yhteyttä kasvaneeseen jengirikollisuuteen. Haittamaahanmuutolla on kuitenkin merkittäviä vaikutuksia, joista perussuomalaiset ovat varoittaneet vuosikymmeniä.

Väkivallan käyttö on poliisin mukaan arkipäiväistynyt, ja väkivaltaan turvaudutaan yhä useammin jengeissä. Ilmiö on laajenemassa suuremmista kaupungeista koko Suomeen. Jengiväkivallan arvioidaan kovenevan, kansainvälistyvän ja kasvavan. Rikoksista epäilyissä nuorissa kuitenkin korostuvat ne, joilla on maahanmuuttajataustaa tai joiden vanhemmat ovat muuttaneet Suomeen muualta. Arvoisa pääministeri, milloin hallitus myöntää, että olemme Ruotsin tiellä, ja puuttuu todelliseen juurisyyhyn eli haitallisen maahanmuuton määrään?”

Viime kaudella tämä ei hetkauttanut ketään, mutta onneksi tämä nykyinen Orpon—Purran hallitus nyt puuttuu tähän, ja haluan kiittää oikeusministeri Leena Merta, että hän on tuonut tämän asian esille.

Lainaan omaa kirjoitustani: ”Mikään ei tunnu herättävän keskustan tukemaa punaviherhallitusta unesta.” Onneksi me emme ole nyt nukkuneet. He nukkuivat oman vuoronsa ohitse, ja nyt tämä hallitus puuttuu tähän tilanteeseen. Meille on tullut kaikenlaisia jengejä. Viime kaudella puhuttiin Foxtroteista ja Dödspatrullenista, ja nämä rikokset ovat aina vain pahentuneet. Näitten samojen jengien kautta leviää huumeita. Nämä ovat vakavia asioita. Tämä on vakava asia, ja Ruotsissa se on vielä paljon edellä. Ehkä me voitaisiin pikkusen... Meillä on vielä pieni aika pysäyttää tämä, ja meitä on varoitettu.

Toimittaja Salihun mukaan on todella tärkeää ymmärtää, että tilanne voi radikalisoitua äkkiä. Hänen mukaansa Suomesta kerrotut esimerkit kuulostavat varhaisilta varoitusmerkeiltä, jollaisia Ruotsissa oli useita vuosia sitten. Tilanne kuningaskunnassa paheni nopeasti ensimmäisten ampumisten jälkeen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 13/2025 vp

No, nyt tilanne on muuttunut. Tuossa jonkun tutkijan tekemää tutkielmaa lainasin. Valitettavasti en nyt muista tämän nimeä — sen tarvittaessa saan — mutta lainaan tässä Raimo Vistbackan sanoja. Minun mielestäni nämä ovat aika ajankohtaisia tähänkin hetkeen: ”Tulevien heikkojen talousvuosien aikana meillä ei enää ole varaa ottaa pelkästään täysihoidon tarjoamista varten tänne henkilöitä viettämään aikaansa. Sen sijaan Suomen tulee pystyä ottamaan sellaisia pakolaisia, jotka tänne jotakin kautta tulevat ja pääsevät ja jotka haluavat tehdä ja pystyvät tekemään työtä ja tätä kautta hyödyttämään maamme kansantaloutta.” Tämähän on ihan kiistatta näin, että nämä katujengit liittyvät maahanmuuttoon.

Täällä on lainattu Tony Halmetta ja Raimo Vistbackaa ja Sulo Aittoniemeä, ja se todistaa sen, että 90-luvun alusta lähtien tästä asiasta me olemme puhuneet. On hienoa, että nyt vihdoinkin ja viimein — on vuosia pidetty silmiä kiinni, kuviteltu, että me ollaan joku lintukoto ja täällä ei mitään pahaa tapahdu. Nyt on hienoa, että ministeri Leena Meri on nämä asiat tuonut tänne saliin, ja haluan kiittää häntä tästä asiasta. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan, jolle hallintovaliokunnan on annettava lausunto.